

Strojno učenje

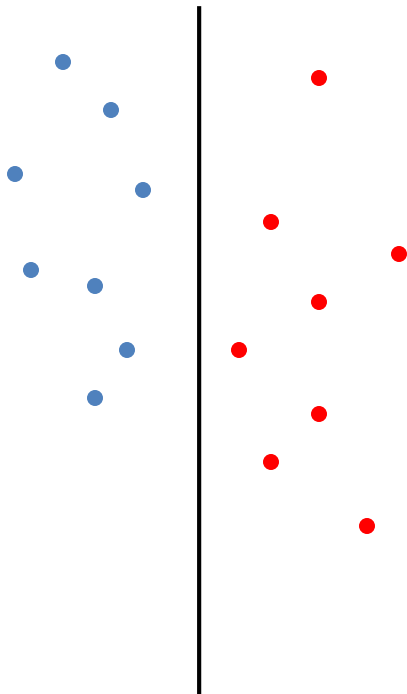
7

Metoda potpornih vektora
(SVM – Support Vector Machines)

Tomislav Šmuc

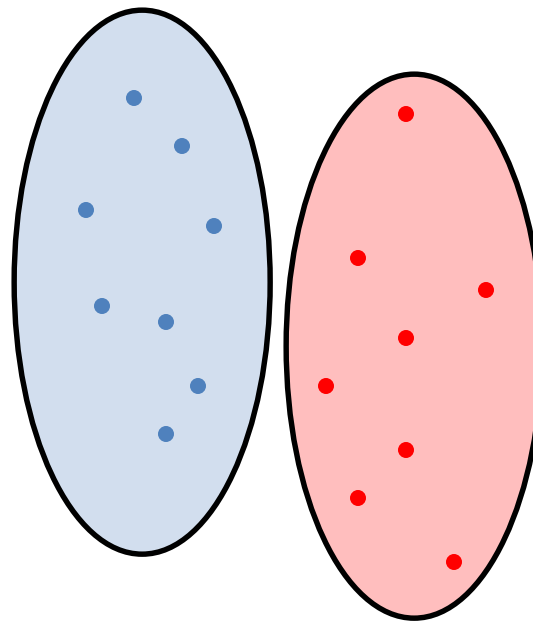
- Diskriminativni

(Učenje linije koja razdvaja klase)

- Generativni

Učenje modela za svaku pojedinu klasu

Diskriminativni algoritmi – do sada

Klasifikacija

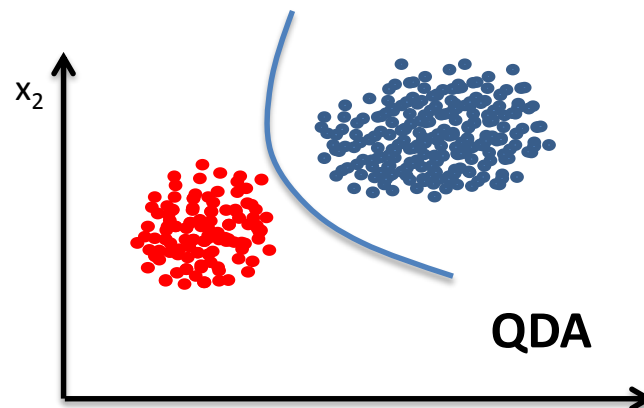
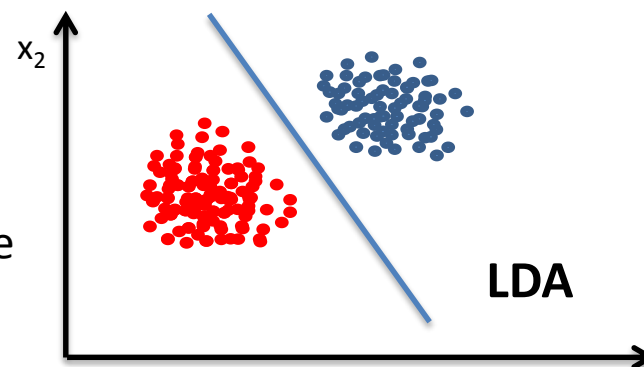
- Klasifikator baziran na linearnoj regresiji
- Logistička regresija
- LDA, QDA, FDA
- Diskriminativne funkcije - $\delta_k(x)$ - funkcije koje određuju pripadnost nekoj klasi k

$$C(x) = \arg \max_{k \in C} \delta_k(x)$$

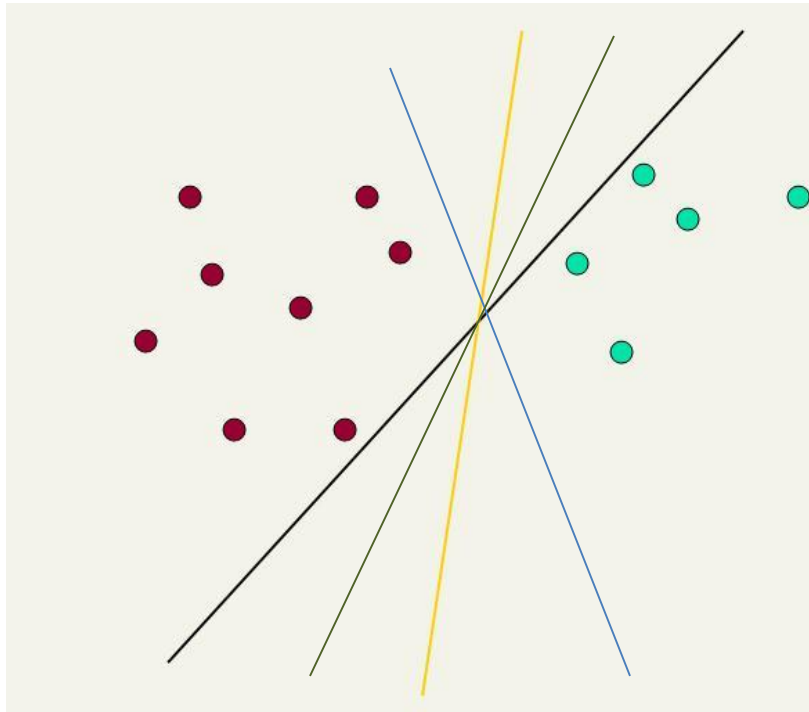
- određene plohe/hiperravnine koje razdvajaju klase

$$\{\mathbf{x} : \delta_k(\mathbf{x}) = \delta_l(\mathbf{x})\}$$

- intuicija: što je $\delta_k(x)$ veća to je vjerojatnost pripadanja klasi k veća $\sim$ udaljenosti od plohe/hiperravnine razdvajanja

Koja hiper-ravnina je najbolja ?

Separabilni problem:
Između točaka možemo
provući velik broj
(beskonačan) ploha koje
dobro razdvajaju primjere
dvije klase

Metoda potpornih vektora (metoda jezgrenih funkcija)

SVM - Support Vector Machines

SVM – nalazi hiper-ravninu koja ima najveću **marginu** razdvajanja klasa

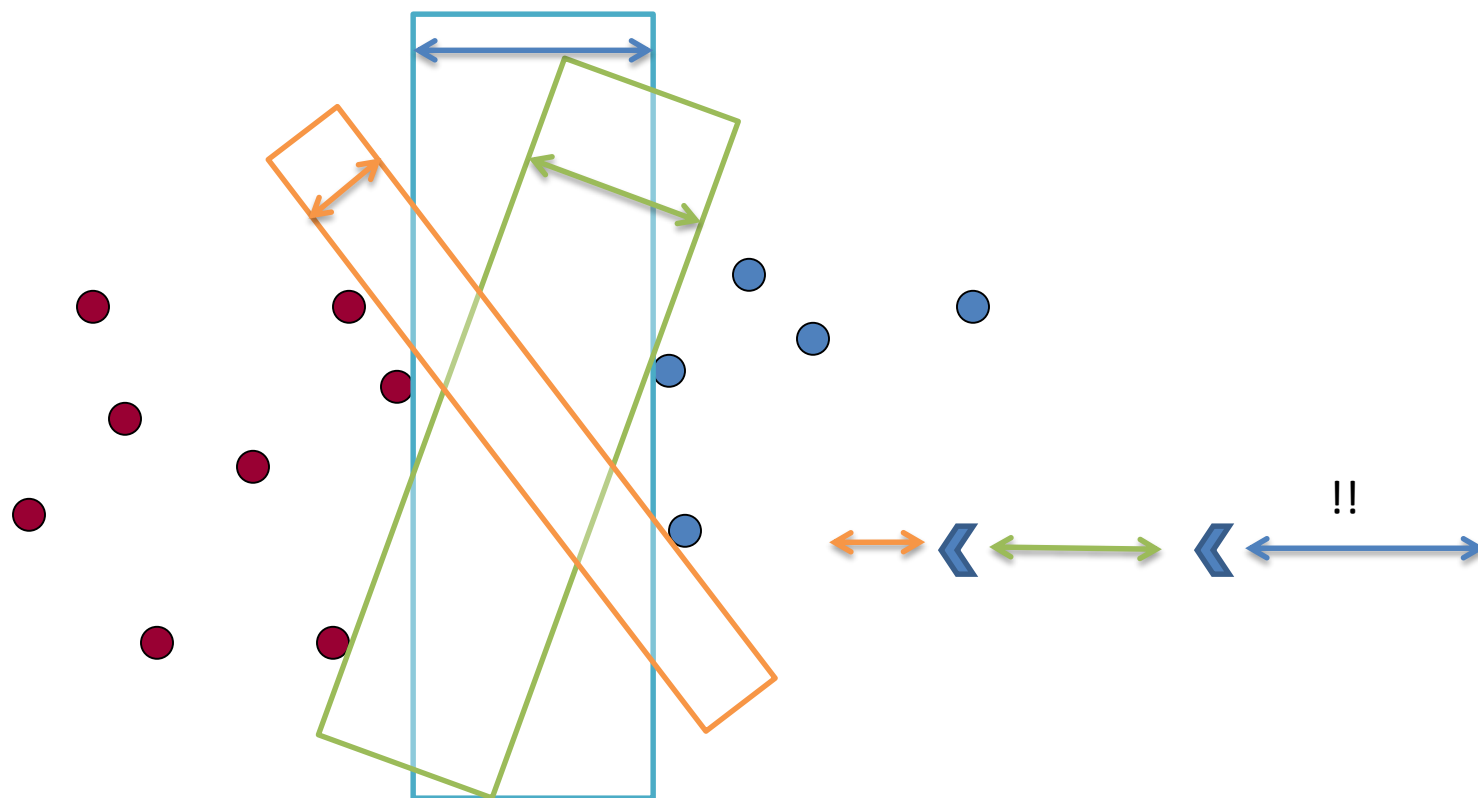
- margina - **udaljenost između “kritičnih” točaka** najbliže blizu plohi razdvajanja (en. decision boundary)

Intuicija:

Ako ne postoje točke blizu plohe razdvajanja, to znači da nemamo nesigurnih klasifikacijskih odluka !?

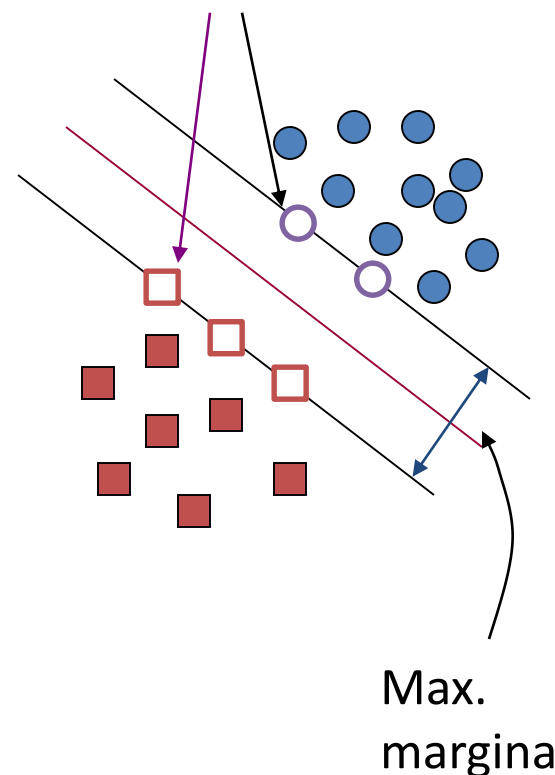
Druga intuicija

- Ako postavimo što je moguće veći “razmak” (marginu) između dviju klasa, postoji manje mogućnosti izbora za funkciju razdvajanja – kapacitet modela se smanjuje (manje šanse za overfitting?)

- SVM dakle **maksimiziraju marginu m** oko hiperravnine (plohe) razdvajanja.
  - (en. large margin classifiers)
- Kod SVM - funkcija odluke definirana je preko podskupa primjera iz skupa za učenje =>
tzv. Potpornih vektora (en. support vectors => SV)
- Problem određivanja SV:
kvadratni optimizacijski problem (en. quadratic programming)

Potporni vektori

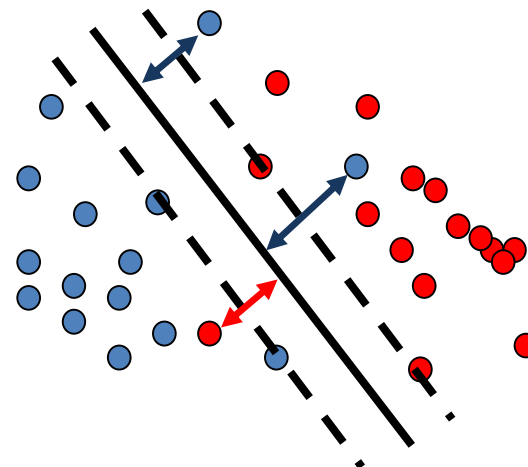
Separabilni i neseeparabilni problemi

Ako se pokaže da problem nije linearno separabilan:

- Dozvoljene su greške – uz penaliziranje

Osnovni princip ostaje:

- Ploha razdvajanja u principu mora što bolje razdvajati klase (max margina)

SVM – linearno separabilni podaci (2 klase)

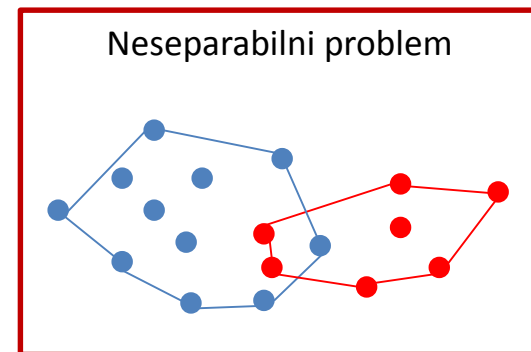
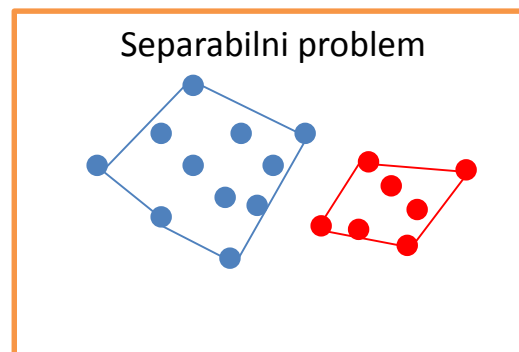
Geometrijska intuicija - konveksna ljuska (Convex hull)

- K.LJ. – najmanji konveksni skup koji sadrži sve točke skupa točaka $\{\mathbf{x}_i\}$
- Za dani skup točaka $\{\mathbf{x}_i\}$ K.LJ. je skup točaka definiran sa:

$$x = \sum_i \alpha_i x_i$$

Uz:

$$\alpha_i \geq 0$$
$$\sum_i \alpha_i = 1$$

- za dva skupa $\{\mathbf{x}_i\}$ i $\{\mathbf{y}_i\}$ vrijedi ako se njihove K.LJ. ne preklapaju – onda se radi o linearno separabilnom problemu !

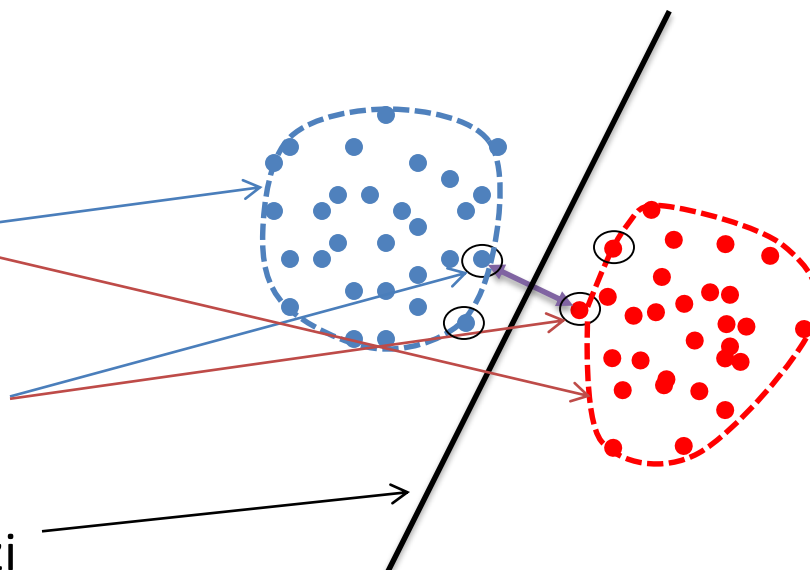
SVM – linearno separabilni podaci (2 klase)

Geometrijska intuicija - Konveksne ljuske

- K.LJ. – najmanji konveksni skup koji sadrži sve točke

Zadatak

- naći konveksnu ljusku za svaku od klasa
- Naći dvije najbliže točke u dvije konveksne ljuske
- Odrediti ravninu koja prolazi između te dvije točke

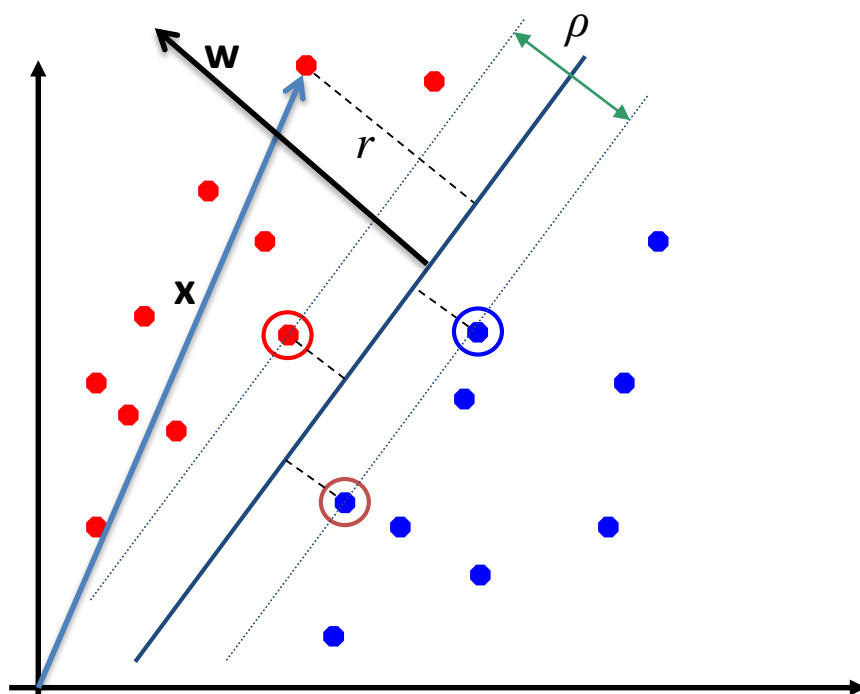

Matematička formalizacija - određivanje maksimalne margine

- $\mathbf{w}$: normala na hiperravninu razdvajanja
- $\mathbf{x}_i$: primjer (točka) i
- y_i : klasa primjera i ($+1/-1$)
- Klasifikator je određen funkcijom $\rightarrow \text{sign}(\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b)$
- margina $\mathbf{x}_i$ je određena sa $\rightarrow y_i (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b)$

Pojam - geometrijske margine

- Primjeri najbliže plohi su **potporni vektori** („**Support Vector Machines**“).
- **Margina** ρ plohe razdvajanja je širina razdvajanja između potpornih vektora suprotnih klasa

Udaljenost između plohe i točke x

$$r = \frac{\mathbf{w}^T \mathbf{x} + b}{\|\mathbf{w}\|}$$

Linearni SVM - izvod (binarni klasifikacijski problem)

- Pretpostavimo da vrijedi da se sve točke nalaze najmanje na distanci 1 od plohe razdvajanja
- Tada vrijede dva ograničenja na skupu primjera za učenje $\{(\mathbf{x}_i, y_i)\}$

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b \geq 1 \quad \text{ako je } y_i = 1$$

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b \leq -1 \quad \text{ako je } y_i = -1$$

- Za **potporne vektore** (točke koje se nalaze na margini), ove nejednakosti su jednakosti;
- S obzirom da je udaljenost svakog primjera od plohe razdvajanja:

$$r = \frac{\mathbf{w}^T \mathbf{x} + b}{\|\mathbf{w}\|}$$

- Margina je: $\rho = \frac{2}{\|\mathbf{w}\|}$

Linearni SVM

Ploha razdvajanja

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x} + b = 0$$

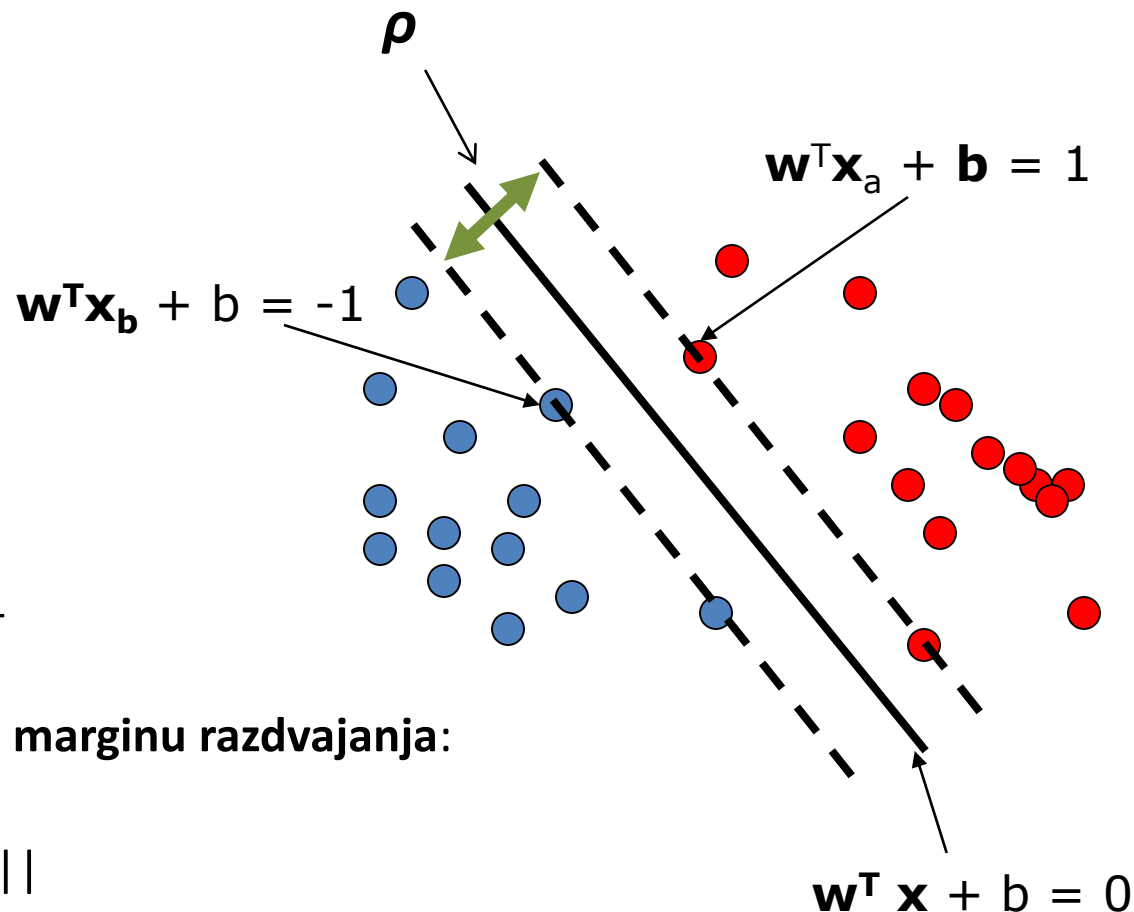
Uz ograničenja:

$$\min_{i=1,\dots,n} |\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b| = 1$$

Dolazimo do vrijednosti za marginu razdvajanja:

$$\mathbf{w}^T (\mathbf{x}_a - \mathbf{x}_b) = 2$$

$$\rho = \|\mathbf{x}_a - \mathbf{x}_b\| = 2 / \|\mathbf{w}\|$$

Linearni SVM - formulacija optimizacijskog problema

Pronađi $\mathbf{w}$ i b tako da je

$$\rho = \frac{2}{\|\mathbf{w}\|} \Rightarrow \text{maksimalna}$$

a za sve zadane $\{(\mathbf{x}_i, y_i)\}$ mora vrijediti:

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b \geq 1 \quad \text{ako je } y_i = 1;$$

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b \leq -1 \quad \text{ako je } y_i = -1$$

Linearni SVM - formulacija optimizacijskog problema

- Bolja formulacija – kao minimizacijski problem
  - $\min ||\mathbf{w}|| = \max (2/ ||\mathbf{w}||)$
- Povoljniji oblik za rješavanje
  - kvadratni optimizacijski problem uz ograničenja:
umjesto $\min ||\mathbf{w}|| \Rightarrow \min (\mathbf{w}^T \mathbf{w})$

Naći $\mathbf{w}$ i b - takve da je:

$\Phi(\mathbf{w}) = \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w}$ je minimalno;

A za sve $\{(\mathbf{x}_i, y_i)\}$ vrijedi :

$$y_i (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b) \geq 1$$

Rješavanje optimizacijskog problema => optimizacija uz ograničenja

Nađi $\mathbf{w}$ i b - takve da je:

$\Phi(\mathbf{w}) = \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w}$ - minimalno;

A za sve $\{(\mathbf{x}_i, y_i)\}$ vrijedi :

$$y_i (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b) \geq 1$$

- Ova formulacija – minimizacija kvadratne funkcije uz linearna ograničenja (nejednakosti) => **primalna formulacija**
- Dobro poznati i rješivi problem – puno (više ili manje složenih) algoritama za njihovo rješavanje (MATLAB, MATHEMATICA)
- Standardno za SVM - prevođenje u **dualni problem** u kojem se tzv. **Lagrange-ovim multiplikatorima** optimiraju težinski faktori koji penaliziraju svako ograničenje iz primalnog problema.

Lagrange-ovi multiplikatori => optimizacija uz ograničenja

Minimiziraj funkciju $f(\mathbf{x})$ uz ograničenja u obliku jednakosti $g(\mathbf{x})=0$

- Naći minimum funkcije $f(\mathbf{x})$, $\mathbf{x} \in R^d$, uz ograničenja $g(\mathbf{x}) = 0, i = 1 \dots m$
- Tada postoje:
 $\lambda = (\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_m)$ (Lagrangeovi multiplikatori) za koje u minimumu $\mathbf{x}_*$, koji zadovoljava sva ograničenja, vrijedi:

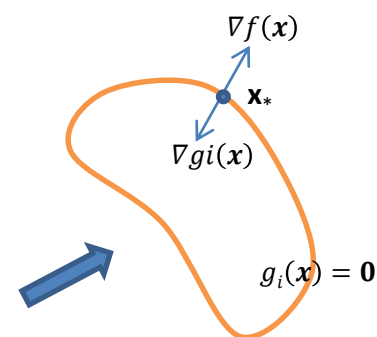
$$\nabla f(\mathbf{x}) = \lambda_1 \nabla g_1(\mathbf{x}_*) + \lambda_2 \nabla g_2(\mathbf{x}_*) + \dots + \lambda_m \nabla g_m(\mathbf{x}_*)$$

Ako uvedemo tzv. Lagrange-ovu funkciju

$L(\mathbf{x}, \lambda) = f(\mathbf{x}) + \sum_i \lambda_i g_i(\mathbf{x})$, proizlazi da vrijedi u $\mathbf{x}_*$:

$$\frac{\partial L}{\partial \lambda_i} = g_i(\mathbf{x}) = 0$$

$$\nabla L_{\mathbf{x}} = \nabla f(\mathbf{x}) + \lambda_1 \nabla g_1(\mathbf{x}) + \lambda_2 \nabla g_2(\mathbf{x}) + \dots + \lambda_m \nabla g_m(\mathbf{x})$$

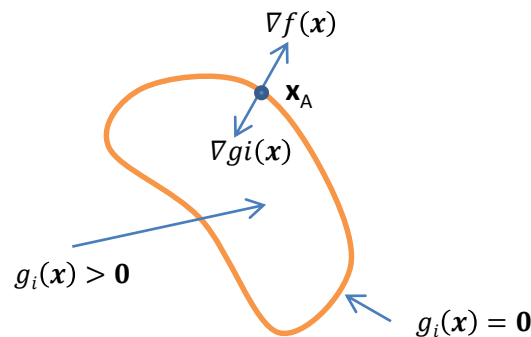

Moramo pronaći stacionarnu točku $L(\mathbf{x}, \lambda)$ - s obzirom na $\mathbf{x}$ i λ !

Lagrange-ovi multiplikatori => optimizacija uz ograničenja

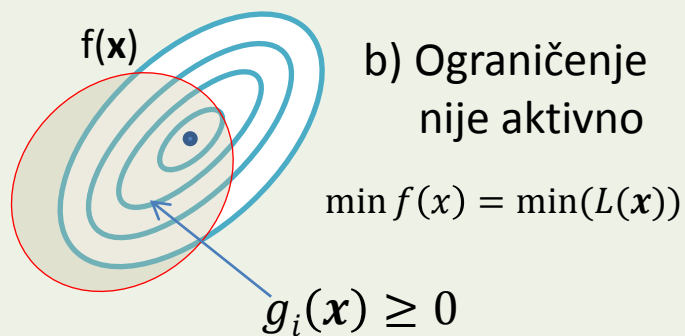
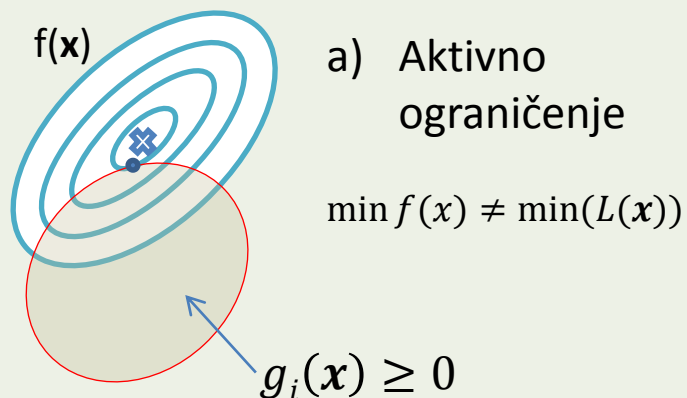
Minimiziraj funkciju $f(\mathbf{x})$ uz ograničenja tipa nejednakosti $g(\mathbf{x}) \geq 0$

- Rješenje $\mathbf{x}_*$ može biti:
  - unutar plohe $g_i(\mathbf{x})$ – tada vrijedi $g_i(\mathbf{x}) > 0$. U tom slučaju ograničenje i nije aktivno => $\lambda_i = 0$!
  - Na $g_i(\mathbf{x})=0$ – tada je ograničenje aktivno => $\lambda_i \geq 0$!

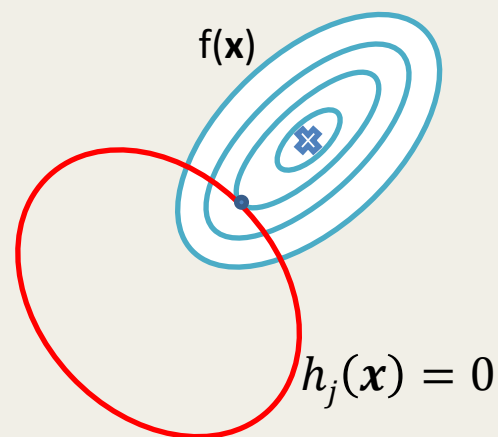

Lagrange-ovi multiplikatori => optimizacija uz ograničenja

Slučaj sa ograničenjem u obliku nejednakosti

Slučaj sa ograničenjem u obliku jednakosti

- $\otimes \Rightarrow \text{Min } f(\mathbf{x})$ (neograničeni minimum)
- $\bullet \Rightarrow \text{Min } L(\mathbf{x})$ (ograničeni minimum $f(\mathbf{x})$)

Lagrange-ovi multiplikatori => optimizacija uz ograničenja

Karush-Kuhn-Tucker (KKT) uvjeti

(generalizacija metode LM na ograničenja u obliku nejednakosti)

- Rješenje za nelinearne optimizacijski problem tipa:

$$\min_{\mathbf{x}} f(\mathbf{x})$$

$$s. t. \quad g_i(\mathbf{x}) \geq 0$$

- Dobije se optimizacijom s obzirom na $\mathbf{x}$ i λ :

$$L(\mathbf{x}, \lambda) = f(\mathbf{x}) + \sum_i \lambda_i g_i(\mathbf{x})$$

- Uz ograničenja u (ograničenom) minimumu $\mathbf{x}^*$ vrijedi:

$$g_i(\mathbf{x}^*) \geq 0;$$

$$\lambda_i \geq 0;$$

$$\lambda_i g_i(\mathbf{x}^*) = 0;$$

Lagrange-ova funkcija i min-max dualnost

Primalna formulacija:

$$\min_w \max_{\lambda} L(w, \lambda)$$

Dualna formulacija:

$$\max_{\lambda} \min_w L(w, \lambda)$$

Za konveksni problem:

$$\min_w \max_{\lambda} L(w, \lambda) = \max_{\lambda} \min_w L(w, \lambda)$$

Wolfe dual:

$$\max_{\lambda \geq 0} L(w, \lambda)$$

$$\text{uz } \frac{\partial}{\partial w} L(w, \lambda) = 0$$

- Primalna formulacija Lagr. Multiplikatori + KKT uvjeti => dualna formulacija

$$L(w, \lambda, b) = \frac{1}{2} ||\mathbf{w}'||^2 - \sum_{j=1}^N \lambda_j \{y_j(\mathbf{w}'^T \mathbf{x}_j + b) - 1\}$$

$$\frac{\partial L}{\partial \mathbf{w}} = 0 \Leftrightarrow \mathbf{w}' - \sum_{j=1}^N \lambda_j y_j \mathbf{x}_j = 0 \Leftrightarrow \mathbf{w}' = \sum_{j=1}^N \lambda_j y_j \mathbf{x}_j$$

$$\frac{\partial L}{\partial b} = 0 \Leftrightarrow \sum_{j=1}^N \lambda_j y_j = 0$$

Uz

$$\begin{aligned} \lambda_i &\geq 0, i = 1, \dots, N \\ \lambda_i (y_i(\mathbf{w}'^T \mathbf{x}_i + b) - 1) &= 0, i = 1, \dots, N \\ (y_i(\mathbf{w}'^T \mathbf{x}_i + b) - 1) &\geq 0, i = 1, \dots, N \end{aligned}$$

Prevođenje u *dualni problem*

- Grace Wahba - Representer teorem

$$\mathbf{w} = \sum_{j=1}^N \lambda_j y_j \mathbf{x}_j$$

- Ako zamijenimo $\mathbf{w}$ u primalnom problemu gornjim izrazom

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x} + b = \left(\sum_{j=1}^N \lambda_j y_j \mathbf{x}_j \right)^T \mathbf{x} + b = \sum_{j=1}^N \lambda_j y_j (\mathbf{x}_j^T \mathbf{x}) + b$$

$$\mathbf{w}^T \mathbf{w} = \left(\sum_{j=1}^N \lambda_j y_j \mathbf{x}_j \right)^T \left(\sum_{k=1}^N \lambda_k y_k \mathbf{x}_k \right) = \sum_{jk} \lambda_j \lambda_k y_j y_k (\mathbf{x}_j^T \mathbf{x}_k)$$

SVM - optimizacijski problem

Dualna formulacija:

Naći $\lambda_1 \dots \lambda_N$ tako da je:

$$\mathbf{Max} \mathbf{Q}(\lambda) = \sum \lambda_i - \frac{1}{2} \sum \sum \lambda_i \lambda_j y_i y_j \mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j$$

Te da vrijedi

$$(1) \sum \lambda_i y_i = 0 \quad j=1, N$$

$$(2) \lambda_i \geq 0 \quad \forall i=1, \dots, N$$

Rješenje optimizacijskog problema

$$\mathbf{w} = \sum \lambda_i y_i \mathbf{x}_i \quad b = y_k - \mathbf{w}^T \mathbf{x}_k, \quad \text{za } \mathbf{x}_k \text{ za koji je } \lambda_k \neq 0 \text{ (t.j. SV)}$$

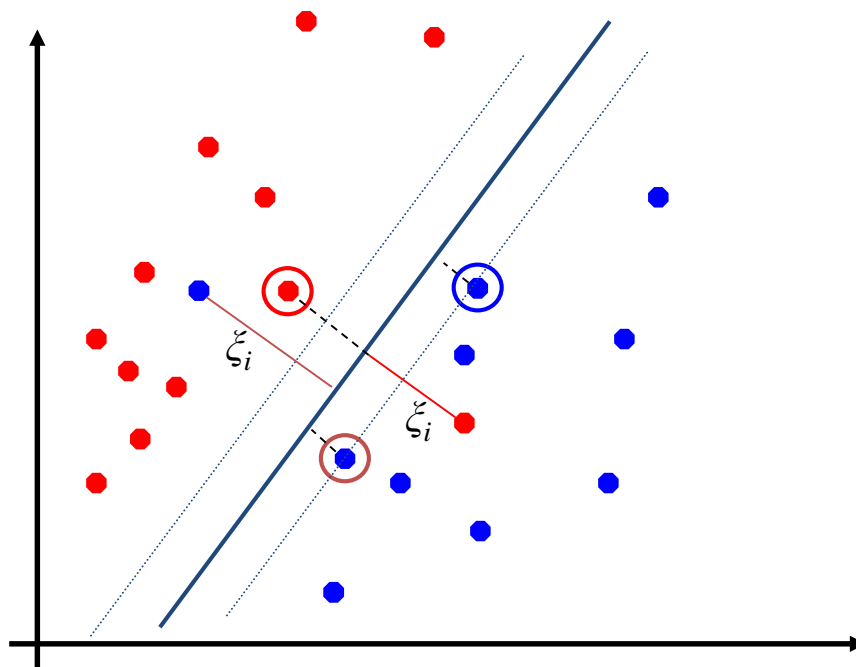
- Svaki λ_i koji je različit od 0 – zapravo znači da je taj $\mathbf{x}_i$ – **potporni vektor**.
- Rješenje je proporcionalno sumi umnožaka - *unutarnjih produkta* $\mathbf{x}_i^T \mathbf{x}$ između nove točke (primjera) $\mathbf{x}$ i svih potpornih vektora $\mathbf{x}_i$!
- Treba zapamtiti i da je u rješavanju optimizacijskog problema korišten produkt $\mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j$ između svih parova točaka skupa za učenje.
- Konačno – klasifikacijska funkcija ima ovaj oblik:

$$f(\mathbf{x}) = \sum_i (\lambda_i y_i \mathbf{x}_i^T \mathbf{x} + b)$$

- U **linearnim regresijskim problemima** učimo i koristimo $\mathbf{w}$ (~ broj varijabli)
- **K-nn algoritmi** - koristimo *sve trening točke* (~N) da bi radili predikcije
- **SVM** – koristi točke iz trening skupa ($\lambda_i \geq 0$) da bi radili predikcije – nešto između LR i k-nn ?!

Što ako problem nije linearno separabilan?

- Dodajemo nove varijable ξ_i (*en. slack variables*)
  - dozvoljavanje krivih klasifikacija za „teške” ili probleme u kojima postoji „šum” u podacima

Izvod – SVM s “mekanom” marginom (en. Soft margin)

- Stara formulacija:

Nađi $\mathbf{w}$ i b - takve da je:

$\Phi(\mathbf{w}) = \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w}$ is minimalno;

A za sve $\{(\mathbf{x}_i, y_i)\}$ vrijedi :

$$y_i (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b) \geq 1$$

- Nova formulacija sa ξ_i :

Nađi $\mathbf{w}$ i b - takve da je:

$\Phi(\mathbf{w}) = \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w} + C \cdot \sum \xi_i$ - minimalno;

A za sve $\{(\mathbf{x}_i, y_i)\}$ vrijedi:

$$y_i (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b) \geq 1 - \xi_i \quad \text{– te da vrijedi } \xi_i \geq 0 \text{ za sve } i$$

Rješenje - SVM s “mekanom” marginom (en. Soft margin)

- Dualni problem za SVM s “mekanom” marginom :

Nađi $\lambda_1 \dots \lambda_N$ tako da je

$$\max \mathbf{Q}(\lambda) = \sum \lambda_i - \frac{1}{2} \sum \sum \lambda_i \lambda_j y_i y_j \mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j$$

Te da vrijedi

$$(1) \sum \lambda_i y_i = 0$$

$$(2) \quad 0 \leq \lambda_i \leq C \quad \forall \lambda_i$$

- I dalje vrijedi: $\mathbf{x}_i$ sa $\lambda_i > 0$ – su *potporni vektori*.
- U dualnoj formulaciji – nema **slack** varijabli, samo ograničenje na λ ($\lambda < C$)
- Rješenje dualnog problema (soft margin):

$$\mathbf{w} = \sum \lambda_i y_i \mathbf{x}_i$$

$$b = y_k (1 - \xi_k) - \mathbf{w}^T \mathbf{x}_k, \quad k = \operatorname{argmax} \lambda_k$$

$\mathbf{w}$ nije potreban kod procesa klasifikacije – kao i prije !

$$f(\mathbf{x}) = \sum \lambda_i y_i \mathbf{x}_i^T \mathbf{x} + b$$

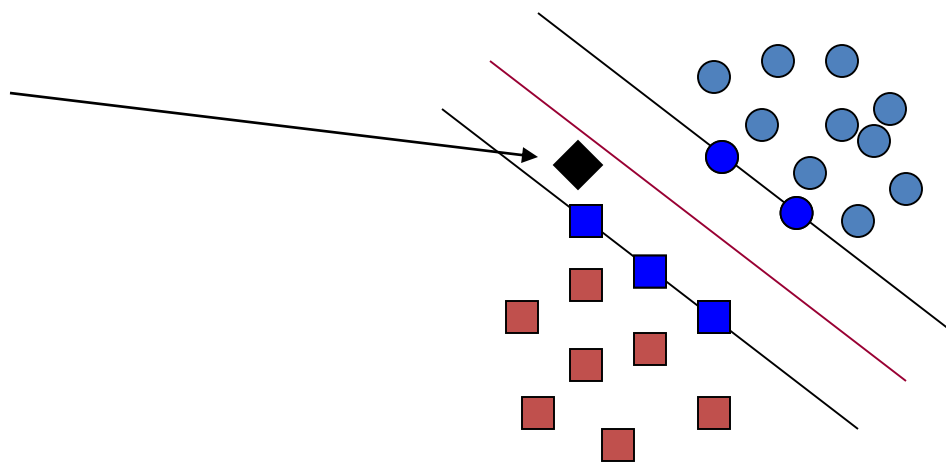
Klasifikacija

- Uz novu točku (x_1, x_2) ,
  - Odrediti projekciju na normalu plohe razdvajanja:
  - 2 dimenzije: $p = w_1x_1 + w_2x_2 + b$.
  - To ustvari znači $(\mathbf{w}\mathbf{x} + b = \sum \lambda_i y_i \mathbf{x}_i^T \mathbf{x} + b)$
  - Moguće proširenje => ako stavimo neku graničnu mjeru $t > 0$ (pouzdanost)

$f > t: \Rightarrow 1$

$f < -t: \Rightarrow -1$

Inače: suzdržan

Linearni SVM - sažetak

- Klasifikator je posebno određena *ploha razdvajanja* (en. *separating hyperplane*)
- Najvažnije točke - točke iz skupa za učenje koje definiraju plohu razdvajanja
=> potporni vektori
- Potporni vektori se pronalaze – optimizacijskim algoritmom
- Rješavani problem je kvadratni optimizacijski problem s linearnim ograničenjima (= konveksni o.p.).
- U dualnoj formulaciji problema i rješenja – potporni vektori odnosno (samo odabrane) točke iz skupa za učenje se pojavljuju u skalarnim produktima:

Nađi $\lambda_1 \dots \lambda_N$ tako da je

$Q(\lambda) = \sum \lambda_i - \frac{1}{2} \sum \sum \lambda_i \lambda_j y_i y_j \mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j$ - maksimalno i vrijedi:

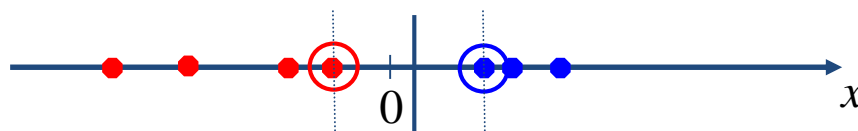
(1) $\sum \lambda_i y_i = 0$

(2) $0 \leq \lambda_i \leq C \forall \lambda_i$

$$f(\mathbf{x}) = \sum \lambda_i y_i \mathbf{x}_i^T \mathbf{x} + b$$

Nelinearni SVM

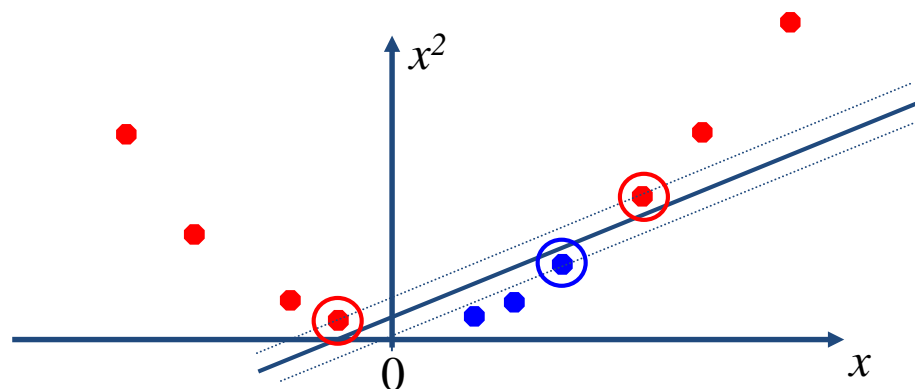
- Za probleme koji su linearno separabilni (i uz razumni šum) – Linearni SVM je OK :

- No, što ako to ne vrijedi ?

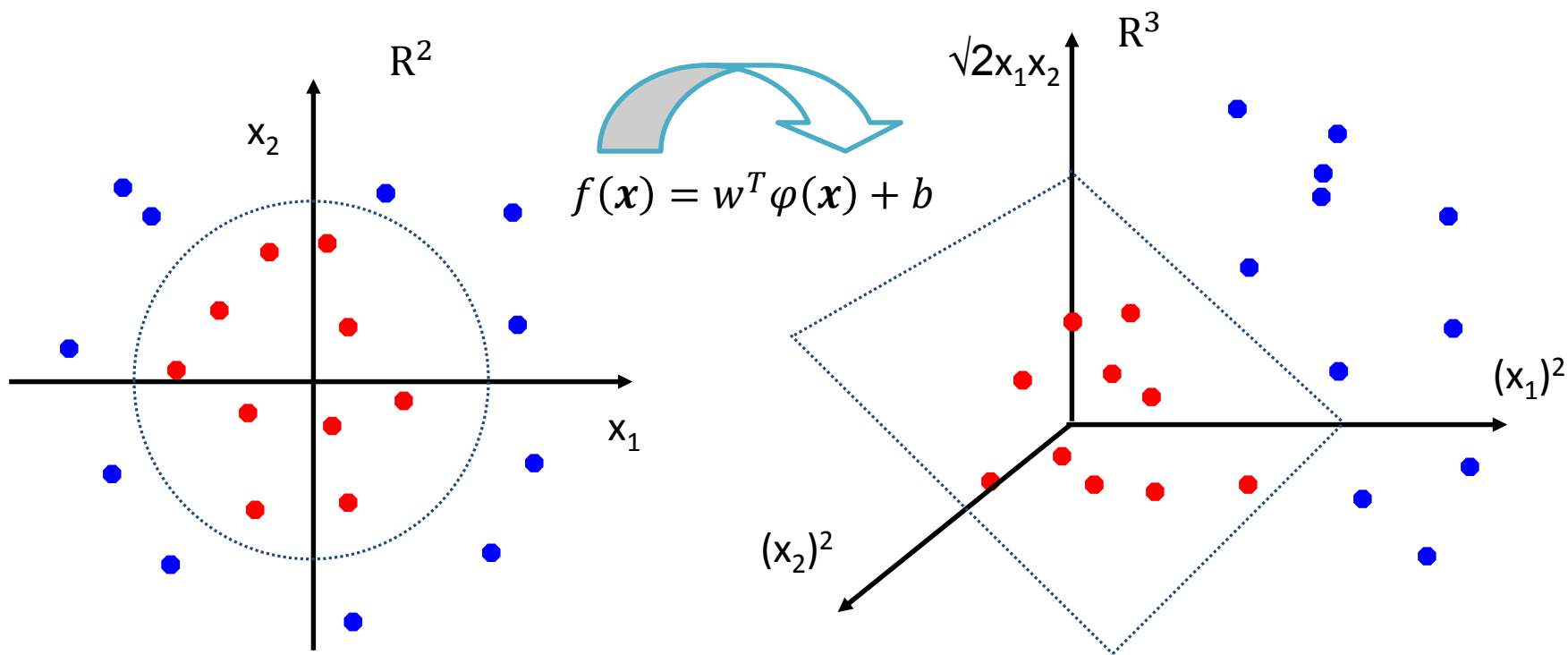
- ... mapiranje podataka u (još) više-dimenzionalni prostor ! ?

Nelinearni SVM: prostori novih dimenzija (atributa)

- Osnovna ideja: originalni prostor varijabli – možemo mapirati u novi-više-dimenzionalni prostor - gdje će naš problem biti (linearno) separabilan !

Nelinearni SVM: prostori novih dimenzija (atributa)

- Primalni problem u transformiranom prostoru

$$f(\mathbf{x}) = \mathbf{w}^T \varphi(\mathbf{x}) + b$$

- Učenje $\mathbf{w}$ u $\mathbb{R}^D$ - transformiranom prostoru

$$\min_{\mathbf{w} \in \mathbb{R}^D} \|\mathbf{w}\|^2 + C \sum_i^N (1 - y_i f(\mathbf{x}_i))$$

- Problem – ako je $D \gg d$!

Nelinearni SVM: prostori novih dimenzija (atributa)

- Dualni problem u transformiranom prostoru

$$f(\mathbf{x}) = \alpha_i y_i \varphi(\mathbf{x}_i)^T \varphi(\mathbf{x}_i) + b$$

- Učenje u transformiranom prostoru

$$\max_{\alpha_i \geq 0} \sum_i \alpha_i - \frac{1}{2} \sum_{j,k} \alpha_j \alpha_k y_j y_k \varphi(\mathbf{x}_j)^T \varphi(\mathbf{x}_k)$$

s.t.

$$0 \leq \alpha_i \leq C \text{ za } \forall i, \quad \text{uz } \sum_i \alpha_i y_i = 0$$

- Ako izračunamo skalarne produkte $\varphi(\mathbf{x}_i)^T \varphi(\mathbf{x}_i)$ - učimo samo N α_i !
- Možemo li izračun skalarnog produkta $\varphi(\mathbf{x}_i)^T \varphi(\mathbf{x}_i)$ pojednostavniti ?

“Kernel trik”

- Skalarni produkt bi trebao izgledati drukčije:

$$K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) = \phi(\mathbf{x}_i)^T \phi(\mathbf{x}_j)$$

- *Kernel funkcija* - funkcija koja korespondira unutarnjem produktu u nekom “ekspandiranom” prostoru novih varijabli
  - Ne moramo uopće znati $\phi(\mathbf{x})$ da bi „operirali” u novom prostoru !!

“Kernel trik”

Primjer: originalni prostor

2-dimenzionalni vektori $\mathbf{x}=[x_1 \ x_2]$;

Neka je $K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) = (1 + \mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j)^2$,

Pokažimo da vrijedi $K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) = \phi(\mathbf{x}_i)^T \phi(\mathbf{x}_j)$,

ako je $\phi(\mathbf{x}) = [1, x_1^2, \sqrt{2} x_1 x_2, x_2^2, \sqrt{2} x_1, \sqrt{2} x_2]$

$$\begin{aligned} K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) &= (1 + \mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j)^2 = 1 + x_{i1}^2 x_{j1}^2 + 2 x_{i1} x_{j1} x_{i2} x_{j2} + x_{i2}^2 x_{j2}^2 + 2 x_{i1} x_{j1} + 2 x_{i2} x_{j2} = \\ &= [1 \ x_{i1}^2 \ \sqrt{2} x_{i1} x_{i2} \ x_{i2}^2 \ \sqrt{2} x_{i1} \ \sqrt{2} x_{i2}]^T [1 \ x_{j1}^2 \ \sqrt{2} x_{j1} x_{j2} \ x_{j2}^2 \ \sqrt{2} x_{j1} \ \sqrt{2} x_{j2}] \\ &= \phi(\mathbf{x}_i)^T \phi(\mathbf{x}_j) ! \end{aligned}$$

Kerneli

- Zašto kerneli ?
  - Efikasno učenje
  - Mapiranje u bolje (reprezentacije) – višedimenzionalne prostore
    - Omogućava pretvaranje neseparabilnih problema u separabilne.

- Uobičajeni kerneli

- Linearni

$$K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) = (\mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j)$$

- Polinomijalni

$$K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) = (1 + \mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j)^d$$

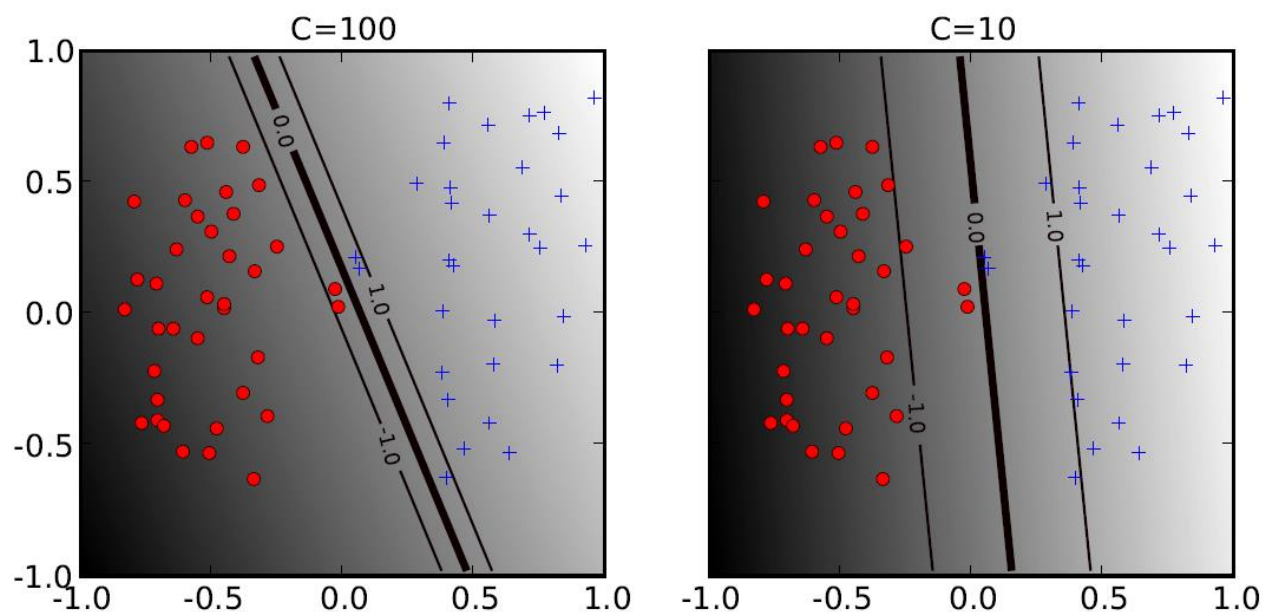
- RBF

$$K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) = e^{\frac{-\|\mathbf{x}_i - \mathbf{x}_j\|^2}{2\sigma^2}}$$

- Sigmoid

$$K(\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_j) = \tanh(\gamma \mathbf{x}_i^T \mathbf{x}_j + r)$$

Linearni SVM – efekt različitih vrijednosti parametra C (C => soft margin verzija)

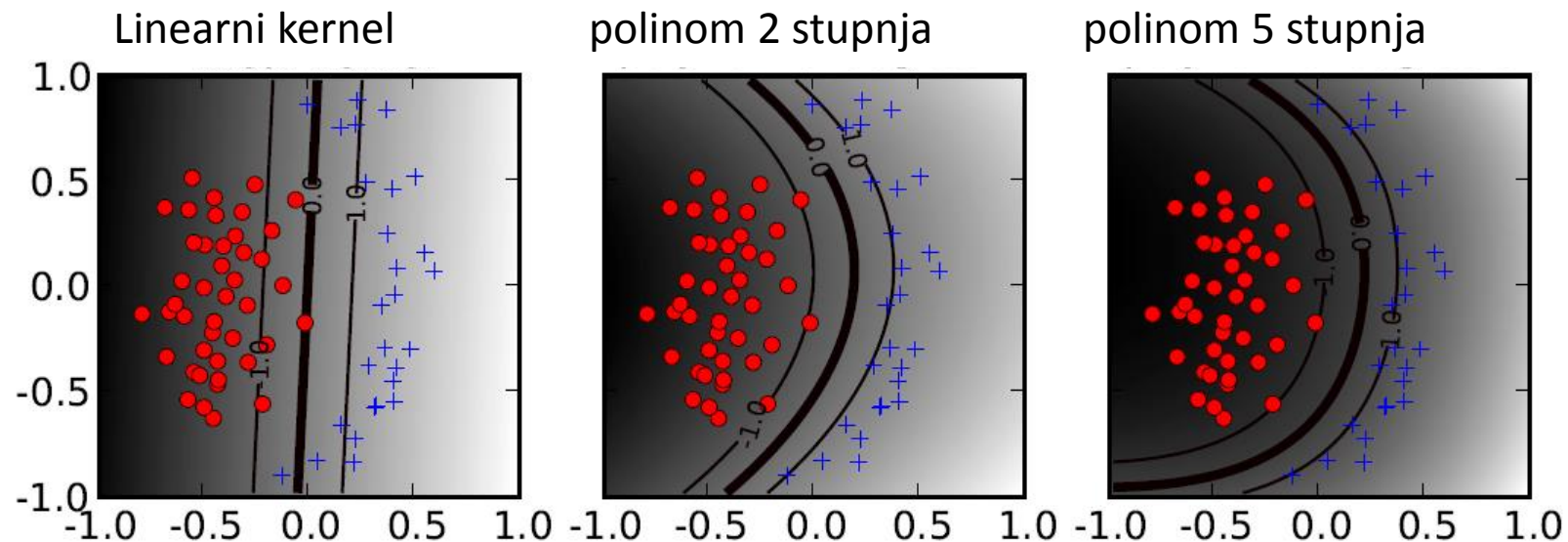

Prisjetimo se gdje smo vidjeli C

$$\Phi(\mathbf{w}) = \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w} + C \cdot \sum \xi_i$$

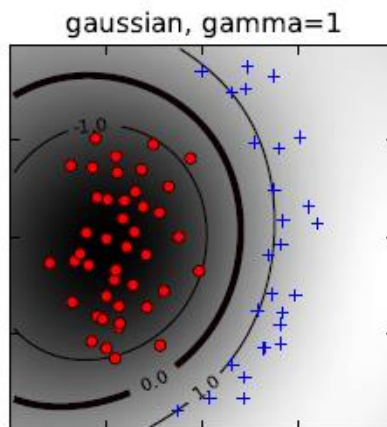
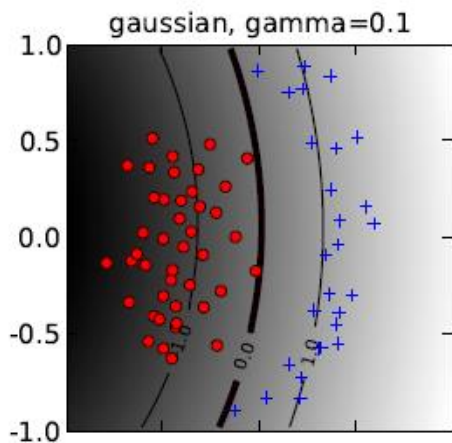
Odabir kernela – efekti

Polinomni kerneli (C=const.)

Odabir parametara kernela – efekti

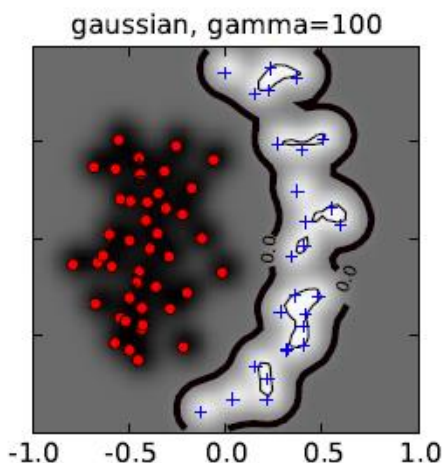
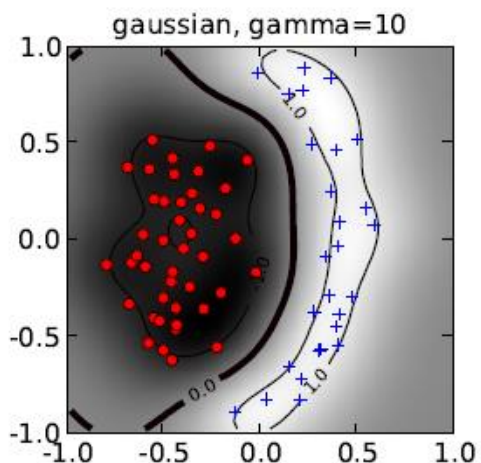

Gaussian kernel

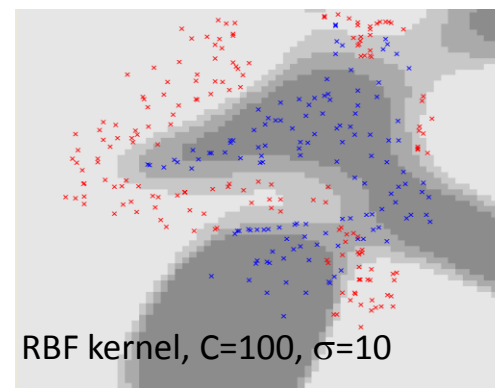
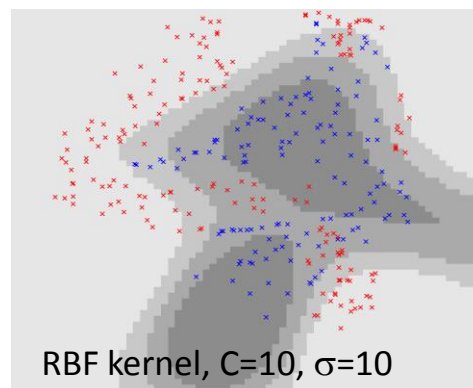
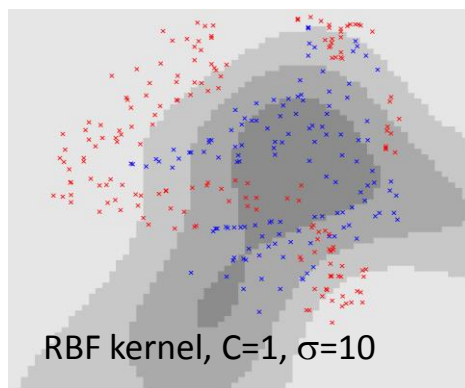
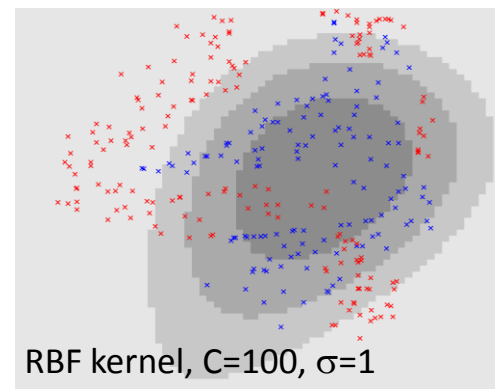
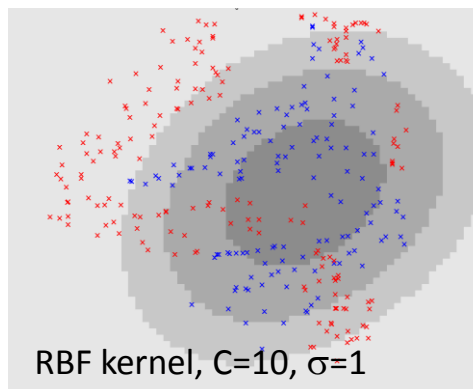
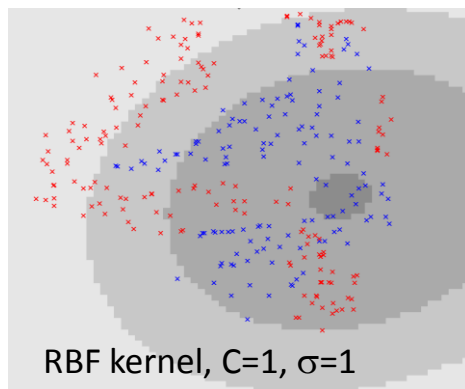
$$k(\mathbf{x}, \mathbf{x}') = e^{(-\gamma \|\mathbf{x} - \mathbf{x}'\|^2)}$$

$\leq C = \text{const.}$

Mijenjamo γ

Odabir parametara parametara kernela i faktora C

$$\gamma = 1/\sigma$$

SVM - Sa dvije klase na više klasa

Većina SVM metoda je za binarne klasifikacijske probleme

Uobičajen pristup za višeklasne probleme je preko redukcije problema na više binarnih klasifikacijskih problema, npr. za K -klasni problem:

- Jedan-nasuprot-ostalim $\Rightarrow (K - 1)$ binarnih klasifikatora
- Svaki-protiv-svakog $\Rightarrow (K * (K - 1) / 2)$ binarnih klasifikatora
- ECOC – Error Correcting Output Codes (... u jednom od slijedećih predavanja)

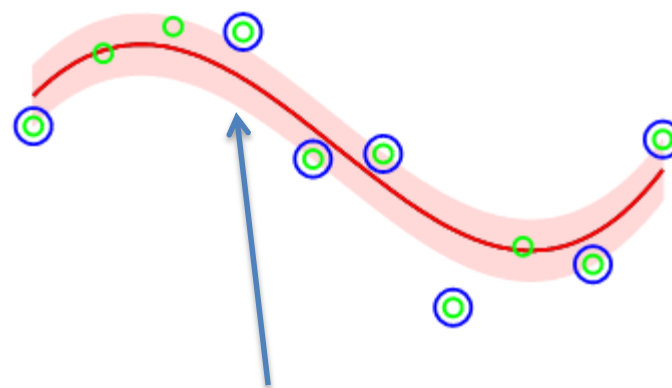
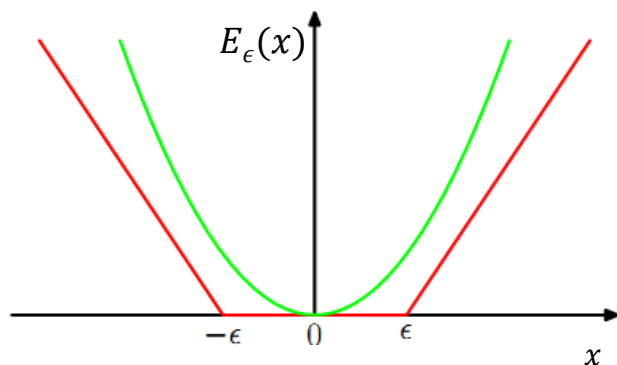
SVM – Regresija

Problem

$$\min_{\mathbf{w}} C \sum_n E_{\epsilon}(y_n - f(x_n)) + \lambda \|\mathbf{w}\|$$

Gdje je

$$E_{\epsilon}(y_n - f(x_n)) = \begin{cases} 0 & \text{za } |y_n - f(x_n)| < \epsilon \\ |y_n - f(x_n)| - \epsilon, & \text{inače} \end{cases}$$

ϵ – insensitive tube

Karakteristike SVM-a

- Jedna od najuspješnijih metoda strojnog učenja ukupno gledajući
- Popularna – linearni SVM + text mining
- U praksi – mnoge druge metode rade otprilike isto dobro
  - Postoji mnogo usporedbi koje to pokazuju

Važno je: Razumijevanje i iskustvo za efektivno korištenje

- Ne postoje „default” parametri SVM algoritma; zavise o problemu!
- Obavezan: odabir kernela, odabir parametara (C, parametri kernela)
  - Minimalno potrebno - napraviti tzv. „grid search” eksperiment preko intervala parametara
- kombinirati sa selekcijom varijabli (postoje SVM varijante koje implicate uključuju selekciju varijabli)

Sažetak – metoda potpornih vektora

- Definiranje plohe razdvajanja preko potpornih vektora
  - Potporni vektor = “kritične” točke (primjeri) najbliži plohi razdvajanja
- Optimizacija margine razdvajanja primjera različitih klasa – kvadratni optimizacijski problem s linearnim ograničenjima
- Pojam kernela:
  - Moćan alat za mapiranje u visoko-dimenzionalne prostore, kao i (re)definiranje metrika sličnosti

SVM literatura i materijali

The Elements of Statistical Learning

Hastie, Tibshirani, Friedman (1st ed - ch. 11)

A Tutorial on Support Vector Machines for Pattern Recognition
(1998) Christopher J. C. Burges

Christopher M. Bishop. Pattern recognition and machine learning,
Springer, 2006 .

Kristin P. Bennet and Campbell. Support Vector Machines: Hype or
Hallelujah? SIGKDD Explorations, vol. 2, 2000

Michael E. Mavroforakis and Sergios Theodoridis. A Geometric
Approach to Support Vector Machine (SVM)
Classification IEEE Transactions on Neural Networks, 2006

SVM Software preporuke

WEKA – SMO (Sequential Minimization Opt. - SVM)

R – *e1071*, *kernlab* – paketi

SVM-Light (T Joachims)

LibSVM (Chang & Lin)